

conscientiarum periculo, plures irrepsisse abusus in adimplendo mentem eorum qui Missas celebrari mandarunt. Ad eos ergo tollendos, discutendum, atque resolvendum videtur.

1. An Sacerdotes obligati ratione Beneficii, Capellanii, Legati, aut stipendii celebrare quotidie Missam per seipsum, possint aliquando a celebratione vacare? Et quatenus affirmative.

2. Quando, & quoties a dicta celebratione vacare possint?

3. An diebus licite vacationis possint Missam pro seipsum, vel aliis, præterquam pro fondatoribus, celebrare? Et quatenus affirmative.

4. An pro aliis celebrando, possint stipendium pro huiusmodi celebratione percipere?

5. An aliis diebus quibus licite vacant a celebratione, teneantur Missam ab aliis celebrari facere, iuxta intentionem fundatorum?

6. An Sacerdotes, ut supra, obligati celebrare Missam quotidie, absque tamen onere celebrandi per seipsum, possint aliquando a celebratione vacare?

Die 18. Septembris 1683. S. Congregatio Eminentissimorum S. R. E. Cardinalium Concilii Tridentini Interpretum, ad primum, & secundum respondit affirmative, concurrente aliqua rationabili causa. Ad 3. & 4. & 6. negative. Ad 5. distulit resolutionem.

Ita reperitur in regesto autographo Decretorum eiusdem S. Congregationis Lib. XXXIII. fol. 311. In fidem &c. Hac die 30. Maii 1699.

F. Nuprius S. Congreg. Conc. Secretarius.

DECRETUM

Sacra Congregationis Concilii super applicatione sacrificii a Parochis.

IN LUCANA.

Cum præcepto divino iis quibus animarum cura commissa est, mandatum sit pro ovibus suis sacrificium offerre, sepe alias sacra Congreg. Concilii censuit, Parochos teneri pro parochianis sacrificium applicare, atque ea cum distinctione, ut si reditus pingues sint, singulis diebus; si vero tenues, saltem diebus festivis. Idem nunc censet quoad Parochos ipsius civitatis, & dicecesis &c.

Romæ 10. Maii 1681.

F. Card. Columna.

Steph. Archiep. Brancaccius Sac. C. Secr.

§. II.

Plures quasi in nullo casuistica resolvuntur de Missæ stipendio.

EX tot documentis quæ hadenus pariter rescripti, partim indicavi, quæ colligere potest, quam ferere Ecclesia prohibeat non modo turpe simoniae scelus, sed cuiusvis fordidæ mercimonii, & turpis quævis vitiis. Et tamen post tot Conciliorum sanctiones, post tot Pontificum, & Cardinalium, & Episcoporum decreta, adhuc innumera fere sunt quæstionculæ quæ a Theologis moventur, & plures in utramque partem disputantur. Alvarus Pelagius de planctu Ecclesiæ refert, Seraphicum Patriarcham Franciscum inlisse ut Frater unica Missa contenti essent. Et Patriarcha Ignatius prohibuit ne sui Religiosi elemosynas pro Missis acciperent. Si leges istæ ab omnibus servarentur, cessarent quæstiones, & fordidæ mercimonii exularent. Verum cum hæc frustra desiderantur, quæstionculæ resolvendæ sunt.

II. Quæst. I. A quo taxanda est elemosyna conferenda Sacerdoti Missam celebranti? Resp. Ab Episcopo taxandam Sacra Concilii Congregatio determinavit, cum non possit regula universalis præscribi: cum aliqui maior, alii minor, iuxta diversitatem locorum, & circumstantiarum esse debeat. Alicubi enim maior, alibi minor est annonæ penuria, aut copia. Animadvertit Pontifex summus BENEDICTUS XIV. de Synod. Lib. V. c. IX. & committit quoque Theologi affirmant, necesse haud esse ut elemosyna tanta sit quæ sufficiat integræ sustentationi Sacerdotis unius diei in qua celebrat. Nec enim actio sacrificii integrum diem, aut maiorem illius partem requirit; sed media hora perficitur. Præterea Sacerdotes secularis non promoveantur ad sacros Ordines sine Beneficio, aut patrimonio: nec ex Regularibus ad Religionem acceptari quisquam iure valet, nisi ex Monasterii redditibus, aut consensu elemosynali alii possit. Cur ergo ex sola Missa repeti alimentum debet? Elemosyna taxata, aut taxanda, non est, nec congrua esse debet ad integram Sacerdotis sustentationem, sed ad illius administrandum, ut scite laudatus Pontifex, citatis gravioribus Theologis, docet. Quamobrem suam ignorant professionem Sacerdotes illi qui argutari solent: Alimenta hæc tempestivitate cariore emuntur. Ergo augeri Missæ elemosyna debet. Hi assumpsi Sacerdotium

viden-

videntur, veluti arrem aut victus captandi, aut pavantis simulacro interveniendi; non ut honorem, & dignitatem offerendi Deo pro se, & pro populo Sacrificium in peccatorum expiationem, in gratiarum actionem, & in auxiliorum, atque beneficiorum impetrationem.

III. Si plus elemosyna taxata ab Episcopo Sacerdos exigit, non modo Ecclesiæ legem, sed iustitiam etiam commutantem lædit. Quamvis enim elemosyna pretii rationem absolute excludat; lata tamen Ecclesiæ lege, quæ proportionem aliquam servandam præscribit inter opus ministerii a Sacerdote inebundi, & elemosynam conferendam, quicumque violator est legis huius, simul in iustitiæ reus evadit; ut docet idem Pontifex summus loc. cit. num. 2. Iudicio Episcopi, elemosynam taxantis, subiecti sunt etiam Regulares, nullo privilegio in oppositum suffragante.

IV. Quæst. II. An liceat Sacerdoti diviti elemosynam accipere, ut Missam celebret? Resp. Si consultantur canonæ, elemosynam Sacerdoti celebrato concedere videtur propter sustentationem vite. Hanc elemosynam S. Thomas 2. 2. quæst. c. art. 2. dicit esse non tamquam pretium mercedis, sed tamquam pretium necessitatis. Rursum in II. dist. xxxii. quæst. lxi. art. 2. quæstione. 1. ad 4. inquit: Si tamen Sacerdos non habet alios sumptus, & non tenetur ex officio Missam cantare, potest accipere denarios. Consuetudo tamen universalis Ecclesiæ, cui semper standum est, omnibus Sacerdotibus indiscriminatim elemosynam accipere pro Missa celebranda permittit. Quæ consuetudo ista videtur, utpote innixa divinæ Scripturæ: Dignus est enim operarius mercede sua: Luc. x. Item S. Paulus I. Cor. ix. Nescitis quoniam qui in sacrario operantur quæ de sacrario sunt, edunt; & qui altari deservunt, cum altari participant? Scriptura divina non distinguit, sicut nec consuetudo Ecclesiæ, inter Sacerdotes divites & pauperes, sed omnibus indiscriminatim qui altari interveniunt, participare de altari conceditur. Legatur totum citatum Pauli caput. Quis militat, inquit, suis stipendiis unquam? Quis plantat vineam, & de fructu eius non edit? Quis pascit gregem, & de lacte gregis non manducat? Legantur plura sibi. Concludit tamen Apostolus. Ita & Dominus innotuit iis qui Evangelium annuntiant, de Evangelio vivere. Ego autem nullo horum usus sum. Laborabat ille manibus suis, ut victum sibi compararet, ne ex receptione elemosynarum officium patenter possit. Heine colligant Sa-

Conc. Theol. Tom. VIII.

cerdotes, præsertim divites, quanta diligentia evitare debeant omnem simoniae suspicionem.

V. Quæst. III. Quinam Sacerdotes simoniae suspicionem præbeant? Resp. Qui a celebrando desistunt, elemosyna deficiente. Factum illud prævaleat omnibus prætextibus quibus fucari simonia solet. Sacerdotes illi qui, dum agrotant, perquam raro committunt, nulloque communionis desiderio fervent; qui, deficient elemosyna, facillime ob quocumque leve impedimentum a Missa celebranda abstinere: contra dum elemosyna occurrit, & præcipue si sit consuetæ pinguior, licet valetudinarii, licet Ecclesiæ diletæ, animos sibi faciunt, impediuntur sperant, & vires omnes exerunt, & Missam celebrant, voce aiunt, se ob finem sacrificandi Deo altissimo celebrare; sed factum nimis luculenter patefacit, illos in primis ipse mercedis ductus, & impulsus ad altare accedere. Porro S. Thomas opus. de offi. Sacerd. c. 1. inquit: Non potest tamen Sacerdos illa intentione celebrare, ut ex hoc pecuniam consequatur: quia peccaret mortaliter. Et Cardinalis Denihoff. Episcopus Calenatenus in sua Synodo Calenateni an. 1693. tit. 11. c. v. hæc habet. Sedulo Sacerdotes attendant, ne dum Missas solæ spe mercedis illius celebrant, gravioribus culpis conscientias suas laqueent: docet enim S. Thomas, non posse Sacerdotem illa intentione celebrare, ut ex hoc pecuniam consequatur; quia peccaret mortaliter. An vero hoc præceptum intentione Missæ sacrificium offerant, viderim si qui sanctissima communionis in agritudine nullo, aut periculo tenentur desiderio: cum tamen, recuperata valetudine, vix aliquam prætermittant diem qua ad altare non accedant. Facile mentitur iniquitas sibi: & facillime nobis blandientur, bonam famamque intentionem ostentant. Ad læpe facta nostra pravitate intentionis nostræ manifestant. Singuli Sacerdotes suam intentionem cum factis comparent, & iudices sui sint conscientie.

VI. Quæst. IV. An licitum sit pacisci de stipendio Missarum? Resp. Canones, & Synodi plures, & graviores Theologi pacta, & conventiones pro stipendio Missarum improbant. P. Claudius La-Croix Lib. IV. part. 11. num. 123. inquit: Non est illicitum pacisci sibi de stipendio pro Missa: & quando hoc videtur prohiberi, intelligi debet de pactio- ne per quam vendatur Missa pro pretio. Gobat. ¶ Non modo Missa venditionem prohibent Concilia (nam vix fuerunt, & sunt Sacerdotes adeo seclerati, ut Missam vendere expresse velint) sed Tridentinum Conci-

S

lium

lium præter pacta, & conventiones, vetat etiam liberales elemosinarum exactioes, & ea omnia quæ turpem quasum redolent. An pacificè de hoc stipendio a turpis quasus labe immune sit, iudicent sapientes. Ut mississime dicam, minus caute exposita mihi videtur doctrina PP. La-Croix, & Gobat. Ab his omnibus abstineri Sacerdos debet quæ vel suspitionem sordidi mercimonii porrigunt, ut Concilia præscribunt, missis Caspianum commentis. Si offerentes sponte maiorem taxata elemosinam suppetant, illam accipiunt.

VII. Quæst. V. An Sacerdos valeat accipere elemosinam unam pro fructu speciali, alteram pro fructu specialissimo? Resp. Si antiqui Sacerdotes acuti fuerunt in excogitandis locandæ avaritiæ, & hominè coloribus, dum Missas bifasatas, & trifasatas introduxerunt; obtuli sane ingenii non fuerunt postremae artis Casuisti non pauci, qui pro diversis Sacrificiis fructibus duplicata stipendia licite propugnarunt, etiam postquam Urbanus VIII. sordidum mercimonium damnaverat. Triplicem Sacrificii fructum distinguunt Theologi plures: generale, speciale, specialissimum. Generalis omnia Christi membra complexitur. Specialis, seu mediæ, ille est qui in commodum illius cedit pro quo Sacerdos Sacrificium applicat, & a quo stipendium accipit, specialissimum dicitur qui cedit in bonum celebrantis. Pro secundo unum stipendium, pro tertio alterum stipendium accipi posse, propugnat Moralitas nonnulli: quorum opinionem damnavit Alexander VII. in hac propositione 8. *Duplicatum stipendium potest Sacerdos pro eadem Missa licite accipere, applicando præteritam etiam specialissimam fructus, ipsimet celebranti correspondentem: idque post decretum Urbani VIII.* Hanc damnatam opinionem fusio calamo post decretum Urbani VIII. Leonem defendit *ass. iv. qu. x.* & quidem more iusto, ut probabiliorum, pluresque Probabilitas allegat.

VIII. Quæst. VI. An Sacerdos qui, ut celebrat, cogitur emere sacras vestes, candelas &c. possit licite stipendia Missæ augere? Resp. Adfirmat Leander quæst. XIII. Sed hæc opinio laxa est, & sordidi mercimonii plena, unde plura profectuarum absurda. Non minus falla est altera Leandri sententia, posse licite Sacerdotem offerre sacrificium pro eo a quo accipit elemosinam, & simul pro aliis ex caritate, & liberalitate: quia, inquit, cum Missa sit infiniti valoris, æque prodest omnibus, Quæ opinio in recitatis decretis improbatæ est.

IX. Falla quoque, & improbatæ manet altera opinio Leandri, qui *quæst. xv.* propugnat, Religiosos sui ordinis, qui vi regulæ suæ tenentur certis diebus offerre pro defunctis eiusdem ordinis, pro captivis, & benefactoribus, posse simul eadem sacrificia pro aliis applicare, accepto stipendio. Nec mihi aridet quod idem Leander cum aliis fusi Probabilistis docet *quæst. xv. cum* qui liberaliter promittit alteri unum Sacrum animo se obligandi, non peccare mortaliter, si fide fracta Missam non celebrat, Promissio facta, & acceptata obstringit iusticiæ vinculo. Ergo qui illam infringit in gravissimam, uti est sacrificium Missæ, non videtur, ut ego quidem arbitror, a gravi culpa immunis, nisi aliique circumstantiæ excusetur.

X. Quæst. VII. Utrum Sacerdos possit per alium celebrare, retenta sibi parte stipendii accipi? Resp. Adfirmantur plures Probabilistæ, sed Alexander VII. illorum opinionem damnavit in hac prop. 9. *Post decretum Urbani potest Sacerdos cui Missa celebranda assignatur, per alium satisfacere, retulit illi minori stipendio, alia parte stipendii sibi retenta.* P. Dominicus Viva in sua trinita in hac prop. 9. num. 8. refert sententiam Berdonii, adherentis non peccare contra iusticiam, atque adeo non obstringi ad restitutionem Sacerdotem hunc; sed solum contra obedientiam debitam Pontifici: in quam opinionem hoc iudicium probabilisticum profert: *Quamvis hoc non caret sua probabilitate, videtur tamen probabilis &c.* Si sua probabilitate non caret hæc opinio; ergo vi Probabilitatis executioni demandari licite potest. Ergo veto eam, ut aperte fallam, & in damnata propositione contentam, reficio.

XI. P. Dominicus Viva *loc. cit. n. 7.* duos excogitavit modos quibus præfatus Sacerdos retinere sibi partem stipendii iure valeat. Primum est, si omnino sponte, & ex mera liberalitate condonetur ab eo qui Missa traditur celebranda. Addit tamen cavendum esse ne condonatio sit tantum oretenus liberalis. Hæc tamen modus purgari vix potest a turpi mercimonio, ideo improbandus. Alium modum, bur. num. 13. si moraliter consistit stipendii iusti excessum dari Sacerdoti liberaliter, non intulit Missæ celebrandæ, sed intulit personæ, quia videlicet est amicus, vel pauper. Distinctio hæc in præxi commentitia est, fuso Probabilistis obducia. Qui exercere erga amicum liberalitatem vult, & misericordiam erga pauperem, alia via ut præ-

set;

set. Dum quis minus pro Missa celebranda stipendium exhibet, id agit, ut opus Deo acceptissimum offerat, magisque mereatur. Quare etiam ille secundus modus, Probabilistis parvus, sordidum redolere mercimoniam.

XII. P. Thomas Tamburinus *Lib. III. meth. Missæ celebr. cap. 1. §. 5. n. 15.* hæc docet. "Si quis, cum sit procurator, ut centum v. B. Missæ celebretur, quæ Missæ in hac urbe solent dici v. p. pro ducentis iulius: si quis, inquam, per indulgiam suam mittat, seu eat ad aliam urbem, ubi intra expoluitur tempus dicantur pro centum iulius, putato non esse improbabile, posse talem procuratorem retinere sibi alios centum. Ratio est, quia summi potest paritas a servo, qui per extraordinariam indulgiam (nam ad ordinariam & moralem obligatur) ex ipso famulatu per suam laborem erit re minoris quam valeant communitur in foro: potest enim retinere quod superest, utpote fractum suæ indulgiæ. Pari ergo modo in casu nostro." Daas hic laxas opiniones; ut ego quidem arbitror, venditat Tamburinus. Primo, ut sordidissimum questionem elemosinarum obligatione pro Missæ celebrandis captari licite posse defendat, rationem repetit ad Indulgiam extraordinariam famuli. Quamvis comparatio profani famularatus ad sacras oblationes, destinatas altaris ministris? An ratiocinium ipsum horrorem quandam non ingerit? Estiam licitum famuli præfati lucrum est; ideo ne procurator Missam celebrandam possit sibi usurpare centum iulios ex oblationibus sacris, destinatis pro sacrificiis peragendis? Altera laxa opinio est, quod dictum lucrum famulo concedit. Famulus indulgiam suam locavit domino. Tempus quod in extraordinario labore impendit, domino locatum est. Si famulus illud non infunderet in illa extraordinaria indulgiam, in alio labore ad domini commodum infunderet deberet. Famulus, hac probabilistica doctrina imbuti, cito suam indulgiam extraordinariam efficiunt. Quotidie lamentantur domini de famulorum, & ministrorum infidelitate. Sed Deus iulle illos plebit. Ipsi enim plenis buccis extollunt Benignissimum, & Probabilissimum, quo licita afferunt eorumdem oblationum, sed ipsi sumet Probabilissimi avara, honestatis & iusticiæ furo, fervorem, famulorum, & ministrorum furta tesuntur.

XIII. P. Dominicus Viva in *trist. in prop. 6. Alex. VIII. num. 8.* hæc defendit opinionem. "Præterea, si collectores elemosinarum pro Missis sint Sacerdotes, & non tradantur eis

Missæ celebrandæ, sed se habeant ut laici, qui curant Missarum celebrationem, poterunt ex Nav. Card. Tambur. *probabiliter* contra Peliz. Soto l. 9. de iust. *quæst. 111.* moderatam pro labore mercedem ex datis pro Missa percipere, cum id videatur licitum iure naturæ." Principio, quid Concilia, quod sacri canones præscribunt circa ea que attingunt ad elemosinas pro sacrificiis oblatas, spectandum est. Deinde iuxta ipsam naturam præfatis ut aliunde collectores illi, quam ex datis pro Missa, laboris sui mercedem repetant. Sacerdotes hæc P. Viva doctrina imbuti, deludere omnia pontificia decreta, & propositiones damnatas valent. Plurimas elemosinas colligent, & minori stipendio collato aliis Sacerdotibus, retinebunt sibi partes stipendiorum pro labore in colligendis elemosinis a qua dicit, se non recipere illas ut Sacerdotes, sed ut laicos, dandas aliis Sacerdotibus celebrantibus. Ambarum opinionum PP. Tamburini, & Viva præxi prohibuit BENEDICTUS XIV. in sequenti constitutione, tamquam sordidam mundanationem. *Constitutionis* igitur *xxii.* quæ incipit, *Quarta curæ, sub pena excommunicationis absolutio Romano Pontifici reservatur, prohibentur mercimoniæ super elemosinis Missarum; hoc est, quæ elemosinas colligunt in suis locis in quibus stipendia sive elemosine pro Missis sunt pretii maioris, Missas vero celebrare curant in locis in quibus pro minori pretio celebrari solent: si laici sint, excommunicationem; si vero Clerici, vel Sacerdotes, suspensionem a solo Romano Pontifice absolvendam incurant.* Et in *Lib. V. de Synodo diocesana cap. viii. num. 6.* legitur; quod, *Patres Concilii Toletani ad coercedam Sacerdotum avaritiam ann. 1324. veterunt, ne ullus Sacerdos quidquam, vel minimum, pro Missa ex pacto exigere; sed elemosina contentus esset quæ ei sponte offerretur.* "Et num. 10. quod, *Episcopi, ut Tridentino obtemperet, atque importunas & immoderatas elemosinarum exactioes impediatur, debent in sua quisque diocesi Missarum stipem taxare, ultra quam nemo quidquam exigere valeat.* "Cap. autem *ix. num. 2.* Porro, *si ultra elemosinam ab Episcopo taxatam plus Sacerdos celebraturæ exigat, non solum delinquet contra legem Ecclesiæ, verum etiam iustitiam commutatorum laici: quibus additur, quod ex decreto sac. Congreg. Concilii, etiam Regulares taxæ stare debent ab Episcopo constituta.* Vide *de citata capitula, & cap. x. in quibus plura tradantur erudite.*

S 2

XVI.

XIV. Quæst. VIII. Beneficiarius, quando pro alium celebrare cogitur, licite ne præbere valet consecratam elemosynam, tamen ex Beneficio maior percipiatur? Resp. Adfirmative respondit proposito dubio sacra Congregatio. Idque concedunt Lugo, Tamburinus, Diana etiam Capellano, quamvis amovibili, & illis quibus commissa est perpetuarum Missarum celebratio, addit La-Croix Lib. VI. part. II. n. 131. ex Pasqualigo qu. Decexlx. & Decexlxxvii. Gobat num. 372. His subscribit P. Viva quæst. v. art. ult. num. 6. In Missis ergo manualibus vetitum est celebrare Missas pro aliis, collato stipendio minori quam acceptum sit.

XV. Dum quis Sacerdoti, singularis pietatis fama prædito, elemosynam consecratam maiorem confert, quia maiori fervore, & devotione celebrari ab illo Missam eredit; is non potest alteri Sacerdoti, etiam collato integro stipendio, celebrandam Missam committere. Si tamen alter Sacerdos eisdem plus minusve probitatis habere; tum non videretur Sacerdos committens celebrationem peccatorem. Aliquod etiam impedimentum, vel iusta causa exculare posset ab omni culpa: dummodo integrum stipendium tradatur. Tum enim mercimonium intervenire non potest. Maior autem, & minor devotionis fervori tantum communitur non est, ut variato celebrantis inferat culpam saltem gravem.

XVI. Sempronio Sacerdoti hodie offeruntur duo Iuli, ut celebret: is rogat Titium Sacerdotem, ut hodie celebret pro se, spondens cras pro illo se celebraturum, quia pro crastina Missa unum Iulium accepit. Hoc licite assentit P. La-Croix Lib. VI. part. II. n. 124. quia fit tantum permutatio dierum, & Missarum. Mihi et contrario videtur verus art. circumveniendi decreta supra allata; nec video quomodo a specie turpis mercimonii hoc exculari possit. Eo enim hac dierum, & Missarum permutatio assero: ut lucrum minus pariat. Unicus permutatis finis est mercimonium. Quid quod offerens fortassis te ad celebrandum delegit, quia devotorem te præ alio reperavit? Gravis tamen culpa non audeo damnare similem permutacionem; sed ab eadem abstinendum assero: cum honestis finis non appareat, præter lucrum, quod honesti finis rationem hic habere nequit. An paupertas aliquando titulus honestus esse possit, prudenter iudicio relinquo.

XVII. Quæst. IX. Qui accipit plura stipendia exigua singulis Missam promittens, potest ne unica Missa pro omnibus satisficere? Resp. Adfirmat Azorius, & Corduba apud Trul-

lenchum. Communis sententia negat. P. Dominicus Viva quæst. v. art. ult. num. 9. inquit: „ Verum Trullench, & Tamburinus „ Lib. III. cap. 1. §. 3. probabiliter putant „ sententiam Suarez, docentis eo in causa „ posse id concedi Sacerdoti pauperi, quæ „ do paupertate coactus consentit. „ Hæc opinio improbat est in decreto supra rescripto. Plura congerit ibi P. Viva ex P. Tamburino, aliisque Probabilistis, ut offendat sententiam P. Suarez non opposit sacre Congregationis decretum. Sed num. 10. faretur cum Lugo, decreto Congregationis prohiberi ne sententia P. Suarez ad praxim reducatur. Et tandem concludit: *Consejo tercio sententiam Suarez absolute esse falsam.*

XVIII. Quæst. X. An Sacerdos possit accipere duplex stipendium, alterum pro presentia, seu officiatione in Ecclesia designata, alterum pro applicatione? Resp. Lugo, & Tamburinus adfirmant, dummodo conferat unum voluisse solam presentiam, alterum solam applicationem. Pro hac opinione P. La-Croix refert etiam Suarez, Valquez, Pasqualigo, Averlam, & alioque multos. Et ipse de more nihil pronuntiat.

XIX. Pontifex summus BENEDICTUS XIV. Tom. III. notis. xv. fuso calamo hæc versat quæstionem. Refert P. Passerium, Cardinalem de Lugo, Bartholomeum Gavanto pro opinione adfirmante: pro negante Dianam, & Cottonium, qui pro hac opinione referunt resolutionem sacre Congregationis Concilii die 9. Ianuarii, & 6. Februarii an. 1627. quæ est eiusmodi. *An Sacerdotes qui nulla alia obligatione in Confraternitatibus, vel Monasteriis Monialium celebrant, quam pro ornatu Ecclesie, vel ut Confratres, vel Moniales satisfaciunt præcepto audiendi Missam, possint ultra stipendium quod recipiunt a Confraternitatibus, vel Monialibus, aliud stipendium recipere? Sacra Concilii Congregatio 9. Ianuarii, & 6. Februarii an. 1627. in Traguriensi respondit: Non posse.*

XX. Hæc resolutio confirmatur epistola Cardinalis Paulucci, data 30. Martii an. 1661. ad Episcopum Comacensem, in qua hæc habentur, latine verba. *Recessum novæ est a resolutione in Traguriensi; cum nequeant Capellani duplex stipendium accipere pro celebratione Missarum, tamen si aliter non sint applicationis sacrificii.* Quæ documenta referuntur in Appendice ad Synodum diocesanam, celebratam ab Illustrissimo Batifili Episcopo Falginei pag. 251. Pro qua sententia Theologorum quoque auctoritates allegantur. Subdit Pontifex summus, numquam tempore quo

ipse interfuit Congregationi Concilii, hæc controversiam esse instituto veritatem fuisse. Tandem concludit, non adeo facile esse casum in quo Sacerdos debeat celebrare; & non applicare Missam. Et qui contendit exclusam applicationem, illius est luculentis argumentis evincere impostam fuisse celebrationem, seu applicationem iuxta resolutionem sacre Congregationis Concilii in causa Tinen. Applicationis sacrificii die 18. Martii 1668. Lib. XXVI. decretorum pag. 61. in qua hæc habentur: *Ex dispositione testamentaria, antiquitus facta a pio testatore, reperitur fundata quadam Capellania, cum onere Capellani pro tempore Sacrum faciendi singulis dominicis, aliisque festis diebus, nulla adiecta declaratione, ad cuius suffragium applicandum esset sacrificium: ideo Episcopus Tinen, supplicat per sacram Congregationem declarat, an huiusmodi sacrificium applicandum sit pro anima ipsius testatoris, an vero ad libitum Capellani, ut hactenus factum esse comperit. Sacra Congregatio Concilii respondit applicandum esse sacrificium pro anima testatoris. Ad istius resolutionis normam casus occurrentes in hac materia decisos fuisse, testatur ibidem Pontifex summus. Quare nisi expresse, & conceptis verbis testatoris, vel offerentes elemosynam declarent se velle tantum celebrationem, seu applicationem, Sacerdos applicare pro offerente, vel testatore tenetur.*

XXI. Nequit Sacerdos accipere stipendium unum pro fructu impetrationis Missæ, & alterum stipendium pro fructu satisfactionis, quidquid in oppositum nonnulli Probabilistæ olim commentati fuerint. Neque duplex stipendium accipere celebrans potest, ex eo quod unum applicet Missam, alteri indulgentias, v. g. altaris privilegiati. Qui enim Missas petit, & stipendia confert, utramque pro se applicari intendit. Quid, si acceptali stipendium pro Missa, ubi, & quando volueris, celebranda; & rogat aliquis, ut te obliges ad celebrandum certo loco, vel tempore? Contendunt Gobat, & alii pro hac obligatione te posse aliqui accipere. Ego exitium eiusmodi subtilia commenta turpis quæstus fuligine tincta esse. Neque enim Sacerdotes Domini in offerendo sacrosancto sacrificio decet, quodcumque incommodum ad leges empirionis, & venditionis, & pretii taxationis extingere; quemadmodum in corporum laboribus, & in terrenis negotiationibus severe supplicantur, & expenduntur. Similiter mihi non probatur quod P. La-Croix ex P. Gobat refert Lib. VI. part. II. num. 141. videlicet, eam qui accipit conlugerum stipendium, posse ali-

quid accipere pro fructu specialissimo. Hæc sunt verba P. La-Croix. „ Si tamen convenit, non de fructu specialissimo, ut alia parum te fructus non petiri applicanda tertio, ut ei proferat, quantum potest, posse aliquid, ideo iungi, nota Gobat num. 512. dummodo ad admodum datem de incertitudine, an ei proferat talis applicatio. „ Eiusmodi distinctione tunc in te gravissima, & sanctissima nobis duplicent. Unde, quæ, tam acuta cotinuatuncle, nisi ad honestandam nimirum aliquorum celebrantium pecuniam cupiditatem, ne dicam avaritiam?

XXII. Quæst. XI. Potest ne unica Missa pluribus obligationibus satisficere? Resp. Quamvis Urbanus VIII. prohibuerit ut unica Missa plura stipendia accipere, non defuere ex recentioribus Casullis qui oppositum propugnaverint. Itorum opinionem damnavit Alexander VII. in hac prop. 10. Non est contra iustitiam pro pluribus sacrificiis stipendium accipere, & sacrificium unum offerre. Neque enim est contra pietatem, etiam si promittant, promissione etiam iuramento firmata, danti stipendium, quod pro nullo alio offerant.

XXIII. In die Natalis Domini pro tribus Missis tria possunt acceptari stipendia. Quando in die festo est penuria Sacerdotum, vel non adeo facile inveniri Sacerdotes possunt qui Missas celebrant, Casullæ nonnulli plus stipendii exigui posse contendunt. Sed hoc, tamquam putandum mercimonium, improbat communiter Theologi, Conciliorum auctoritate nixi. Paupertas Sacerdotis nunquam excusat, ut pro unica Missa plura accipiantur stipendia. Si extrema necessitas urgeat, licitum erit accipere oblata, non propter celebrationem, sed quia vult usum, extrema necessitate urgente, communis est. Et tum convenientius a sponte offerentibus quam ab aliis accipiuntur. Pro Missa quam Confratres Sacerdoti penitentium imponit, accipi stipendium nequit. Similiter Sacerdotes illis diebus quibus celebrare astringuntur ratione Beneficii, vel Capellanie, aut legati, nequeunt pro Missa talis die accipere stipendium.

XXIV. Quæst. XII. Quamdiu differri celebratione Missæ potest pro quo acceptum stipendium est? Resp. De Lugo, Diana, & alii non pauci dicunt, differri non posse ultra 50. aut 60. dies. Pasqualigo ait, differri a nemine posse ultra tres menses. Tempus illud non posse longum mihi videtur, etiam re absolute spectata: quia Urbanus VIII. vetat in suo decreto ne plures Missæ acciperentur quam quæ intra medicum tempus

celebrari valeant. Tempus autem duorum aut trium mensium non videtur modicum. Quodnam ergo erit tempus modicum? Respondeo, definit absolute non posse; sed spectandas esse circumstantias, & precipue voluntatem offerentium. Si qui Missam petit, ut declinet hoc periculum, ut ad hac infirmitate liberetur, aut ab alio infirmitate liberetur; continuo Missa celebranda sunt. Similiter Missa pro defunctis diu differri non debent, ne propter dilationem sacrificii anime purgantes detrimentum patiantur.

XXV. Quæst. XIII. *Quid agendum sit Sacerdoti qui celebrare velit Missam pro quibus stipendia accepit?* Resp. Si, dum accepit stipendia, fecit se Missa celebrare non posse, peccavit stipendia accipiendo; securi, si fide bona existimavit se posse onera suscepta implere. Quando vero post accepta stipendia se ipsa celebrare Missa nequit, neque per se, neque per alium; id prestare debet quod potest. Si circumstantie permittunt, admonere offerentes debet, ut Missa celebrari curent. Si hoc fieri nequeat, orat quotidie in suis sacrificiis pro illis in quorum utilitatem celebrare debebat, collectas recitet pro eisdem, ieiunia, & alia pia opera in eorumdem iustragium dirigat, Missas pro eisdem audiat, ab aliis Sacerdotibus Missas pro illis celebrari petat; breviter, omni meliori modo quo potest, implere onus suum studet.

XXVI. Quæst. XIV. *Qui vovit Missam, in gratiarum actionem celebrandam, potest ne accipere stipendium?* Resp. Quando quis Missam Deo vovit in gratiarum actionem ob aliquod beneficium acceptum, vel ut ab aliquo periculo liberaretur, preluimtur votum intentionem habuisse non accipendi pro eadem stipendium. Si sibi relevasset sacrificii fructum, contendit Tamburinus, posse hunc votum applicare fructum cui voverit stipendium accepto. Sed hæc sunt commenta nimium arbitraria in hac materia: & qui voverit sacrificium, & simul sibi retinere fructum, ut pro eodem accipere stipendium possit, imprudens, ne dicam insulsum, esset. Qui negligens implere votum unius Missæ, peccaret mortaliter. Votum celebrandi communicet et personale, nisi expressè vovens aliquem peculiarem finem adiciat, vi cuius evadat reale, implendam etiam ab aliis.

XXVII. Quæst. XV. *Qui accepit stipendium, ut celebret Missam de requie, peccat ne, si aliam Missam legat?* Resp. Quod non peccet graviter, adfirmant omnes; cum eadem sub-

stantialiter Missa sit, sive de requie, sive de tempore, aut de Sanctis. Similiter nullum peccatum est, quando Rubricæ non permittunt celebrare Missam de requie. Immo Alexander VII. die 5. Augusti 1662. & Clementis IX. die 23. Septembris 1669. hoc in casu concesserunt ut per Missas de tempore obtineantur omnes indulgentiæ quæ concessæ sunt Missis de requie, ne ulla superesset ecclesiasticis variandi causa. Quando tamen celebrans talem Missam expresse promittit, & Rubricæ illam permittunt, fidem servare debet; alioquin venialiter peccabit. Similiter, quando offerens petit ut celebretur ad tale altare, in hac, aut illa Ecclesia, servanda est promissio, & implenda voluntas offerentis, nisi rationabilis causa obstitit; ut si altare esset occupatum, & diu expectandum esset, vel Ecclesia impedita.

XXVIII. Qui tenetur celebrare Missas in Ecclesia, aut altari, a testatore, vel fundatore designato, peccat, & quidem graviter, si, necessitate sublata, alibi celebrat. Exultant tamen Auctores a mortali, si quingules, aut sexties per annum negligat locum, aut tempus; dummodo alibi celebret iuxta intentionem fundatoris. Aliquando Episcopus ex rationabili causa dispensare potest ab obligatione celebrandi in loco designato a testatore.

XXIX. Qui singulis mensibus celebrare astringitur tot Missas, puta 12. peccat ne, si hoc mense singulis diebus celebrat, ut satisfaciat pro Missis quæ celebranda sunt mensibus sequentibus? Hæc anticipatio, cum sit in commodum offerentis, seu institutoris capellanæ, vel legati, immunita a culpa est. Si tamen testator statuerit Missarum celebrationem ob aliquam peculiarem causam, puta ne Ecclesia Missis careret, vel ob aliam rationem; tum Missarum celebratio anticipari non potest. Qui celebrare tenetur ex suscepta obligatione omni die, potest lex in hebdomada abstinere reverentiæ causâ; ut communitur Auctores docent: numquam tamen celebrare valet pro aliis, stipendio accepto. Concedunt tamen communitur Theologi, ut semel Sciterum celebrare queat pro sibi valde coniunctis & cognatis, ut pro patre, matre, fratre &c. in die obitus. Talem quippe esse mentem testatoris, rationabiliter presumitur.

XXX. Quæst. XVI. *Quid, si Sacerdos qui omni die ex onere capellanæ, vel legati celebrare astringitur, nequeat celebrare, quia Confessarius ei dem suspendit celebrationem ob crimina pollutionis, fornicationis &c.?* Resp. Si

pollutio sit involuntaria culpa carens, & ob reverentiam erga augustissimum sacramentum abstinere; ad nihil tenetur. Verum si abstinere cogatur, quia Confessarius ob flagitia pollutionis voluntariæ, fornicationis, & aliorum criminum verat celebrationem; tum per alium satisfacere suæ obligationi astringitur. Neque enim testator, vel institutor capellanæ, legati &c. subire detrimentum debet ob culpam celebrantis. Similiter celebrare per alium astringitur, quando ipse nequit celebrare, quia crudelitas stomachi patitur ob nimiam crapulam, aut aliud visum impedimentum, ut ebrietas &c. a se voluntarie positum: quiddam in opprobrium dicit La-Croix Lib. 4. num. 838. Serpe Sacerdotes flagitios allegant necessitatem celebrandi, ut extorqueant a Confessario abolutionem. Sed in illi sacrorum mysteriorum dispensatores erunt Confessarii, si eiusmodi Sacerdotibus ob talem necessitatem abolutionem impendant. Quid, si ob paupertatem nequeant celebrare per alios? Ipsi viderint; Numquid sacrilege profanationi exponendum est augustissimum sacramentum, ne obligationis celebrationis interrumpatur? Apagæ immane commentum.

XXXI. Quæst. XVII. *Quid, si institutor capellanæ, legati &c. expresse non prescribit quærit, vel secundum quam intentionem celebrandum sit?* Resp. Si scriptum sit ita ambiguum, ut mens testatoris deprehendi nequeat; consulendus Episcopus est. Si reditus capellanæ, legati &c. sint ita pingues, ut congrua stipendia præbeant pro Missa quotidiana; omni die celebrandum est, & quidem iuxta mentem testatoris. Si Capellanus agrotans nequeat celebrare; concedunt Auctores pro duos circiter menses eum non altrungi celebrare per alium. Quare nimis laxa, & falsa est opinio Caltropalæ, qui omni tempore quo Sacerdos agrotat, & legitime impeditur morbo, vel captivitate, eundem liberat ab onere supplendi Missas omnia. Hanc Caltropalæ opinionem probat Layman, si celebrans non habeat unde vivat. Verum hoc in casu consulendus Episcopus est.

XXXII. Quæst. XVIII. *Sacerdos laborans morbo caduco, vel lepra, celebrare ne debet?* Resp. Abstinere a celebratione debet, ulquodum a tali morbo liberetur, si vero morbo caduco obnoxius sit. Si autem raro cadat, idest semel in mente, & morbus sit sine spuma, alisque circumstantiis quæ horrorem possentiant; dummodo sit alius qui adjuvet, suppletque id quod accedere posset.) Tamburi-

nus, Gobat, & alii. Sed consulendum hoo in casu Episcopus existimo.

XXXIII. Quæst. XIX. *An liceat celebrare Missam siccam, & Gregorianam?* Resp. Missa sicca dicitur in qua non fit consecratio, sed alia cæremonia peraguntur. Ulus talis Missæ absolute mihi non probatur: & ut Synodo Colonensi an. 1652. vetita est. Pueri imbuedi sunt, ut consuetas precis cum devotione recitent, ut sacrosancto Sacrificio reverentia summa assistant, aliaque pia opera ipsi conscientia exercent, non ut Sacerdotum personam agant. Nimis tremendum est hoc sacrificium, quam ut Missæ cæremonia debeant a pueris exerceri. Missæ Gregorianæ sunt 30. Missæ sine interruptione ab eodem Sacerdote celebratæ. Plures alias circumstantias numerant Gobat, Beia, & alii. Verum cum Missarum illarum celebratio nunc non obriat, idcirco non dico, utrum sit nec ne licita. Illud certum est, plus efficacitatis habere præ cæteris Missas non habere.

XXXIV. Quæst. XX. *Quæ remedia adhibere Sacerdos (responsible) in consecratione, & celebrationis Missæ debet?* Resp. communitur scropolosi, & metuciosi in Missa celebranda, in horis canonicis recitandis, & quo hactenus esse solent in iis que propriis appetitionibus consuevit. Non raro homines ipsi compensare libi blanduntur aliarum legitum violationem a quo severiori alicuius cæremone, aut legis, quæ parum illis incommodat, observatione. Communi fertur proverbio scropolosus gule saturanda; commodis captandis, & mentis obstinationi obnoxios esse. Quo obiter dicta sint. Sacerdotes, ut supra dictum est, in legis precibus, collectis, alisque sacra liturgiæ partibus, nomine proprio, & Ecclesiæ id præstant. In consecratione Christi personam sustinent, & vicæ illius visibiliter implent. In consecratione igitur potissimum dederet Sacerdotem scropolosum esse: quia id omnium actionum sanctissimum in honore, & adstantes commovet, illorumque devotionem, & fervorem turbat, & extinguit. Communitur anguntur circa intentionem consecrandi. Et tamen vix fieri potest, Sacerdotem serio celebrantem carere necessaria intentione: cum plures gravæque Theologi solvantur, Sacerdotem hunc consecrare se ipsa, etiam deliberate consecrare nolit: quia intentio facti exterioris prævallet intentioni internæ. Quod idcirco dico, non ut hanc opinionem probem, quam supra improbaui; sed ut evincam; & vix fieri posse, Sacerdotem serio consecrantem non con-

crare. Ut minus habet intentionem exercitam, & virtuosam. Quid enim manus lavat, hostiam apponit, calicem parat, liturgiam legendam signat, vestes induit, nisi ut victimam immolet? Nisi ergo capitis sanitate laboret Sacerdos, dubitare de sua intentione non potest. Ut vero omnem dubitandi, & metuendi ansam sibi adimat, legat ante celebrationem orationem, *Ego volo celebrare Missam* &c. qua recitata, nihil amplius cogitet de intentione, securus omnino celebret. Verba consecrationis eo modo recitet quo cetera secreta. Nulla vi entatur, neque, antequam illa verba proferat, subsistat, & renovare intentionem aditatur; sed continue pergat proferre verba dominice, quemadmodum cetera que antecedit: neque enim sancta illa verba aut ab intentione prolatisse conatu, aut ab extrinseca intentione quidquam efficacitatis accipiunt; cum in persona Christi, a quo omnem vim habent, proferantur. Propterea caveant ne Christum ridiculum representent his repetendo idem verbum: quia hac repetitio natura sua graviter vitiosa est. Si distractus ignoret se consecrasse, aut aliquod verbum pronuntiassse, nihil curet; sed intrepide pergat, continueque actionem sanctam. Nisi his monitis respicere velit, celebratione interdicatur: quia aut stultus est, aut infirmus; & suspensio celebrationis forte illum excitabit. Non raro scrupulis immittitur hypocritis. Affectant aliqui sub initium apparere scrupulis, ut devoti, & ferventes habeantur, & reputentur. Morbus sensum sine sensu crecit; & quandoque in pecnam alicuius hypocrisis reipia semelitus evadunt. Sint isti ferventes in pramittenda devota preparatione, in virtutum exercitio, in exacta legum observatone, in gula coercentia, in tolerandis iniuriis, atque in aliis piis operibus exercendis. Si hoc praestiterint, communitur a scrupulis liberi evadent, Missam graviter, devote, & expedite simul, & officium recitabunt.

XXXV. *Quaest. XXI. Ad quem attineat Missam applicare? & qua intentio requiratur?* Resp. Sicut plures sunt offerentes, sic plures sunt qui applicare Missam valent. Primus offerens post Christum Dominum est Sacerdos, deinde fideles assistentes. Quamvis enim Sacerdos offerat sacrificium nomine totius Ecclesiae, seu omnium fidelium, etiam absentium; qui quatenus sunt membra Ecclesiae, concurrunt, & ipsi ad sacrificium; nihilominus fideles qui reipia Missae assistunt

sensibili praesentia, peculiari modo cum Sacerdote sacrificium Deo offerunt, & communicant in eadem actione sacrificante. Idcirco omnes illi sacrificii fructum, qui respondent propriae cooperationi, cui voluerint, applicare poterunt; quemadmodum applicare valent quolibet aliud opus satisfactorium, vel impetratorium. Fideles autem assistentes, & simul offerentes magis aut minus participant, prout magis aut minus dispositi sunt. Magis autem participant, ut supra indicatum est, offerentes elemosynam, inservientes altari, & postea ceteri assistentes.

XXXVI. Circa intentionem, qua Sacerdos applicare Missam debet illi a quo stipendium accipit, Suarez, Bonacina, Gobat, Pasqualigus, & alii, quos refert & sequitur La-Croix num. 205. docent, sufficere intentionem habitualement: quia, inquit, applicatio Missae est veluti donatio de praesenti, & assignatio rei futurae: quae semel posita, & non revocata, quamvis ante decem annos praevaleat, adhuc perseverat. Addit idem La-Croix, probabile esse secundum Laymannum, & Gobatum, sufficere etiam intentionem interpretativam, seu illam qua velles, si cogitares, applicare. Heine Pasqualigus *quaest. clxxv. docet*, te posse valide applicare pro aliquo, quem se habens onera Missarum, etiam illo inficio: quia rationaliter praesumit, eundem habere intentionem saltem interpretativam implendi obligationes suas.

XXXVII. Extrema & rigoris, & laxitatis vitanda sunt. Intentio actualis non semper requiritur. Neque habitualis, quam descripsi, sufficere videtur. Sat ergo erit virtualis ante consecrationem saltem unius speciei. Nec exitium veram, aut probabilem opinionem Tamburini, Pasqualigi, & De Lugo, aientium sufficere intentionem precedentem communionem. Intentio virtualis haec est. Accepti 20. elemosynas pro totidem Missis. Hodie celebrationem incipis, deliberatque singulis diebus pro offerente applicare usque ad ultimum. Etiam si ceteris singulis diebus alio distractus intentionem non renoves, puto sufficere primam, virtualiter epim perleverat. Similiter dum Religiosi subditi applicant sacrificium iuxta intentionem sacrillae, vel superioris, animamque deliberatum habent sic applicandi, quamvis interdum distracti renovanda huius applicationis obliviscerentur, non propterea ambigere de applicatione debent.

XXXVIII. Accepti si pluribus, puta a 20. personis, totidem stipendia. Bonacina &

Dia.

Diana, & alii docent, sat esse ut confuse applices totidem Missas proxime celebrandas. Sed alii verius, & tutius requirunt ut sigillatim dies determines, & pro singulis Missis applicetur. Fallam reputo sententiam Bonacinae, Henao, Averte, & aliorum qui docent, te, qui accepisti decem stipendia a decem hominibus pro 20. Missis, satisfacere, si in singulis Missis decemam partem Missarum quotidie applices iuxta intentionem singulorum hominum usque ad decimam inclusive. Haec enim sunt arbitraria commenta. Singulis integrum sacrificium applicandum est iuxta singulorum intentionem.

XXXIX. Si quis applicavit iuxta intentionem Sempronii, a quo accepit stipendium; deinde immemor huius deliberationis applicat pro Titio, a quo similiter accepit elemosynam: plures dicunt, prevaleat posteriori applicationem. Alii defendunt, valere priorem. Alii distinguunt. Si specialis ratio occurrat secundae applicationi; tum dicant prevaleat hanc posteriorem. Si nulla peculiaris causa urgeat, aut volens primam. Si alicui casus contingeret, certus esset se pro altero satisfecisse. Applicet ergo altera die pro eo cui prima Missa non fuit applicata.

XL. *Quaest. XXIII. An licita & valida sit applicatio Missae pro illo quem deum vult primo daturam stipendium?* Resp. Adfirmant Diana, Pellizarius, Barghaberus, & alii plures. Alii docent, esse quidem validam, sed illicitam. Sed dicendum est, tum illicitam, tum invalidam esse talem applicationem; illamque prohibuisse Clementem VIII. cuius decretum postea promulgasse S. Pluv. V. die 15. Novembris ann. 1605. narrat t. Baltho P. La-Croix Lib. 7. part. 11. num. 222. Sed mendum est. Nam S. Pius V. praecessit Clementem VIII. Quare si potius promulgavit decretum S. Pii V. quod tamen decretum ego non vidi.

XLI. *Quaest. XXIII. Quid de reductione Missarum dicendum est?* Resp. Innumeras olim quaestiones Theologi super hac reductione instituerunt. Sapientissimus Pontifex BENEDICTUS XIV. omnem disputandi occasionem subleat. Tanta quippe perpicacitate rem hanc declaravit, ut nulla amplius alterandi ratio subsistat. Animadvertit primum *Lib. 7. cap. x. de Synodo*, Concilium Tridentinum *sess. xxv. cap. 13. de reformat.* facultatem dedisse Episcopis, & Superioribus Generalibus Ordinum Regularium, ut illi in dioeclesiana Synodo, hi in Capitulis generalibus Missarum onera contrahere, seu minnere

possent. Hanc potestatem revocavit Urbanus VIII. & ad Sedem Apostolicam advocavit in sua constitutione xlv. Bullar. Tom. V. his verbis. *Districtè prohibet atque interdicit ne Episcopi in dioeclesiana Synodo, aut Generales in capitulis generalibus, vel alias quoquo modo reducant onera Missarum celebrandarum, aut possint idem Concilium imponi, aut in summe fundationis; sed pro his omnibus reducendis, aut moderandis, vel commutandis ad Apostolicam Sedem recurratur, quae, re diligenter perspecta, id statuet quod magis in Domino expedire arbitrabitur. Alioquin reductiones, moderationes, & commutationes huiusmodi, si quas contra huius prohibitionis formam fieri contigerit, omnino nullas, atque inanes decernit.*

XLII. Post hanc Urbani VIII. constitutionem dispositum ceperunt esse, suam Episcopis, & Generalibus adempta sit potestas imponendi Missas, quarum celebrandarum obligationum nemo adhuc in se suscepit, & ob elemosynae tenuitatem nemo est qui illam impendere velit. Non esse ademptum, defendunt Pasqualigus de *sacris. quaest. Mclxxviii. Passerius de status hominum Tom. II. quaest. clxxxvii. num. 1055. & alii. Sed opposita sententia, quam defendit Diana Tom. II. concord. ref. 14. prevailit semper, utpote confirmata decreto laetæ Congregationis Concilii, a qua quaestio fuit: *An prohibitio facta Episcopis reducendi onera Missarum habeat locum etiam in casu quo legatum sit in re, ut non sit qui velonus illi in iunctum subire: & si recurendum sit ad Sedem Apostolicam pro moderatione oneris, totum, aut tere totum infusendum sit pro expensis ad id necessarias.* Plurimum est, hic sermone esse de legato nondum acceptato. Hoc idem declaravit laetæ Congregatio in causa Lucen. onerum Missarum, in qua disputatum fuit de sequenti articulo: *An Episcopus possit onera Missarum nonnum acceptata reducere, absque consensu Sedis Apostolicae, five huius sacrae Congregationis, quovis reductionem necessarium esse iudicaverit, ex eo quod locus non legitime acceptus venisset, non dimittat onera?* Die 20. Iunij 1682. Respondit negativè. Secus vero esset, subdit Pontifex, si is qui legatum reliquit, expressam facultatem dedisset Episcopo Missarum designatum numerum minuendi, Planum quippe est, tum Episcopum posse, inconsulta Apostolica Sede, Missas reducere; ut habetur *ci. Tom. 7. Bullar.* post constitutionem Urbani VIII.*

XLIII. Concludit auctor Pontificissimum BENEDICTUS XIV. his verbis. „ Attu-

„ men

men post Urbanum VIII. alii Romani Pontifices, videlicet Alexander VII. Clemens X. Clemens XI. Innocentius XIII. & Benedictus XIII. fere omnibus Religiosis Institutis privilegium conceperunt, ut Superiores Generales adhibito maturo consilio, ac nonnullis servatis regulis, in eorumdem privilegiorum litteris expressis, possent in ista quique Religione onera Missarum, antea relicta, & acceptata, moderari; eademque facultas a sanct. mem. Benedicto XIII. facta fuit omnibus Episcopis, qui per se, vel per suos procuratores interfuerunt Concilio Romano, habito an. 1725, ut videre est in eodem Concilio tit. XV. cap. VIII.

XIV. Et hac dicta sint de Missarum reductione. Sapientissimus enim BENEDICTUS XIV. tam claro in lumine rem hanc collocavit, ut in sumum occidant omnes quæstionculæ quas hæcæus Theologi magna contentione agitantur.

XV. Quæritur. XXIV. *Quibus diebus antiquam curam gerentes applicare Missam debent pro grege illis commisso?* Resp. Variæ hæcæus disputationes super hoc argumento fuerunt inter Theologos. Eas omnes abilitit Pontifex summus feliciter regnas. Quare, ut plene satisfaciatur propositæ quasi-questionculæ sequentem pontificiam Encyclicam subiecto, in qua omnes resolvuntur difficultates.

SANCTISSIMI DOMINI NOSTRI
BENEDICTI PAPÆ XIV.

EPISTOLA ENCYCLICA

Super Missa parochiali, & conventuali.

Venerabilibus Fratribus, Patriarchis, Primatibus, Metropolitanis, Archiepiscopis, & Episcopis universis, gratiam, & communionem Sedis Apostolicæ habentibus.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Venerabiles Fratres, salutem, & apostolicam benedictionem.

CUM semper oblatas nobis occasiones apostolica scripta dirigendi ad Fratritates vestras libenter amplectimur, ut sincera nostræ erga vos dilectionis argumenta frequenter eluceant; tum vero majori animi alacritate idipsum prestamus, quam ad excitandum Fraternitatum ve-

strarum zelum pro conservatione recte discipline in Clero, regimini vestro commisso, presentibus rerum, aut temporum conditionibus commoveatur. Nec enim infestum imbecillitati nostræ omnium Ecclesiarum sollicitudinis onus aliter insinere nos posse confidimus, quam si divini cultus augmentum, atque exactam ecclesiasticarum functionum in singulis ecclesiis custodiam religiosè vigilantium Patrum curæ identidem inculcando commendemus.

Huius porro Epistolæ ad vos scribendæ occasionem nobis atque argumentum in primis præbet onus illud quod omnibus animarum curam gerentibus incumbit, applicandi Missam parochialem pro populo ipsorum curæ commisso, tum etiam applicatio Missæ conventuales, que pro benefactoribus in genere faciendæ est ab iis, qui Missas canunt in Ecclesiis patriarchalibus, metropolitanis, cathedralibus, & collegiatis; tum denique debitum plurimum, quod tenentur Canonici prædicarum Ecclesiarum choro assilentes. Cuius quidem argumenti minime nova, fed a scriptioribus frequenter habita tractatio est; cumque ea res in huius Alma Urbis nostræ Congregationibus, & potissimum in Congregatione Venerabilium Fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium Concilii Tridentini Interpretum, cuius Secretarii munere olim in minoribus constituti, multos annos persuncti sumus, multoties discussa ac definita fuerit; quævis earumdem Congregationum decreta plerumque circa eam uniformia & sibi consona prodierint, eorumque decretorum nonnulla etiam pontificiam Prædecessorum nostrorum approbationem, & confirmationem meruerunt; minime tamen mirandum est, si eorum notitiam ad singulos quoque vestrum non adhuc pervenisse. Quapropter non modo opportunum, verum etiam necessarium duximus, encyclicam hanc Epistolam ad vos scribere, per quam, sublata denum diversarum, in quas Scriptores abierunt, opinionum varietate, consilias huius Apostolicæ Sedis sententia prædictis de rebus quilibet innotescat, & Fraternitatibus vestris quædam veluti norma ac regula suppetat, iuxta quam synodales, aliasque vestras circa præmissa constitutiones, ordinationes, seu edicta, quorum publicationem vobis iniungimus, dirigere valeatis. Eorum vero executionem, dum iuxta ea que in presentibus tenenda et

282 que

que servanda prescribimus, omni qua decet sollicitudine ac vigilantia urgere studeritis, minime dubitandum vobis erit ne statutorum vestrorum implemento obicem ad moram afferre valeant recurfus ad huius nostræ Græviæ tribunalia forsitan habendi; utpote quos omnino reiticiendos esse præcipimus ac iubemus, quamobrem has ipsas Litteras nostras in singularum tribunalium regibus allervari volumus, atque ad earum præscriptum tam ipsorum tribunalium resolutiones, quam de vestris decretis, que ipsi, presentibus inherentes edituri estis, iudicia exigi, & conferri mandamus.

Et quidem, quod nuper enuntiavimus, sacrosanctam Missæ sacrificium a Pastoralibus animarum applicari debere pro populo ipsorum curæ commisso, id, veluti ex divino præcepto descendens, a sacra Tridentina Synodo dierte exprimitur *sess. xxiii. cap. i. de reformat.* per hæc notabilia verba: *Com præcepto dicto mandatum sit omnibus quibus animarum cura commissa est, oves suas agnoscere, pro his sacrificium offerre &c.* Et quamvis minime defuerint qui per inanes, & frivolas interpretationes huiusmodi obligationem, a sancta Synodo memoratam, de medio tollerent, vel istem extenuare contenderint; quum tamen relata Concilii verba satis clara & peripicua sint; quamque prædicta Congregatio eisdem Concilii interpretationi privative præposita, constanter edixerit, eos quibus animarum cura demandata est, non modo sacrificium Missæ celebrare, sed illius etiam fructum medium pro populo sibi commisso applicare debere, nec illud pro aliis applicare, aut pro huiusmodi applicatione elemosynam percipere posse; quodque magis interret, quum hæc intelligentia Prædecessoribus nostris Romanis Pontificibus approbata fuerit, & confirmata: nihil iam amplius ulli vestrum desiderandum superest, ut eam amplecti, eidemque obsequi, necnon illius præmissam executionem in vestris respectibus deinceps omni studio procurare debeatis.

Neque nos tamen, qui, ut superius innuimus, in minoribus adhuc degentes, minus Secretarii prædictæ Congregationis, Concilii Tridentini Interpretis, plures annos obivimus, alioque non paucos partim in Anconitane Cathedralis, partim in Metropolitana Bononiensis, patriæ nostræ dilectissimæ, quam adhuc retinemus, gu-

bernatione assiduo transigimus: non, inquam, nos latent multiplicis generis effugiam, per que nonnulli prædictæ obligationis implementum declinare satagunt, quibusque proinde opportune a nobis est occurrendum.

Quam enim sacrum Tridentinum Concilium, ne animarum cura negligatur, non uno in loco Episcopis mandat ut, quotiescumque opus fuerit, idoneos Vicarios eam certorum fructuum assignatione ad eandem curam exercendam eligant, ac deputent, ut videre est *in sess. vi. cap. ii. sess. vii. cap. v. & vii. sess. xxi. cap. vi. sess. xxv. cap. xvi.* non raro autem eveniat ut, aliqua Ecclesiæ parochiali vacante, Vicarius pariter ad implendam huiusmodi Ecclesiæ onera, usque ad novi Regis electionem ab Episcopo deputari debeat, eodem Concilio Tridentino id iubente *sess. xxiv. cap. xviii. de reformat.* nonnulli ex huiusmodi Vicariis nuncur leipsos a prædicta obligatione subtrahere, vel ex eo quod, habituali cura penes alium seu alios residentem, ipsi actualem demerant exerceant; vel quod ipsi actum ad nuncur amovibiles, vel ad breve tempus huiusmodi curæ sint addicti; ut nihil hic loquamur de parochiis regularibus, qui a prædicta applicatione Missæ pro populo nonnumquam alienos se ostendant. Itaque nempe nostra & sententia est, licuti etiam pluries a prælaudatis Congregationibus iudicatum fuit ac definitum, quod omnes & singuli qui actu animarum curam exercent, & non solum Parochi, aut Vicarii regulares, uno verbo, omnes & singuli de quibus supra dictum est, argue alii quicumque, etiam specificæ, & individua mentione digni, argue teneantur Missam parochialem applicare pro populo, ut præferatur, ipsorum curæ commisso.

Nonnulli vero ad evitandum huiusmodi obligationis implementum allegare solent, congruos sibi parochiæ suæ redditus non suppetere; alii denique ad inveteratam consuetudinem consurgunt, iustitientis id neque sibi, neque decessoribus suis, per longum tempus, quod immemorabile affirmant, unquam in usu fuisse. Nos autem ad præcedentes prædictæ Congregationis Concilii resolutiones nostram approbationem, & confirmationem extendimus; & quatenus opus sit, auctoritate apostolica iterum tenore præsentium decernimus & declaramus, quod licet Parochi, seu alii, ut supra, animarum curam habentes, con-

283 gulis

gruis profanis redditibus delinquantur, & quavis antiqua seu etiam immemorabilis consuetudo in ipsorum diocesis seu parochiis obtinuerit, ut Missa pro populo non applicetur; eadem nihilominus omnino in posterum ab ipsis debea applicari.

¶ Dem tamen diximus, omnescuram animarum habentes, Missa sacrificium pro populo sibi commisso applicare debere; non ideo statere volumus, eodem aut quotidie, aut quotiescumque celebraverit, ad predictam applicationem pro populo teneri. Et quidem sacrosancta Tridentina Synodus *sess. xliiii. cap. xiv.* præcipit Episcopis curare ut Sacerdotes, lætam diebus dominicis, & festis iolemnibus, Missarum sacra faciant, si autem capiti habuerint animarum, tam frequenter, ut suo muneris satisfaciant, Missas celebrent; in pluribus autem synodalibus Episcoporum constitutionibus novimus provide constitutas ac designatas esse dies quibus animarum Pastores Missas celebrare debeant. At vero nos id unum in presenti suscepimus decernendum, quando nimirum idem pro populo celebrare & applicare teneantur. Et quavis compertum habeamus id quod alias a Congregatione Concilii responsum fuit, Parochum nempe pinguis redditibus dotatum quotidie pro populo celebrare, & applicare debere; eum vero qui uberioribus humilium redditibus non gaudeat, festis tantum diebus id ipsum præstare teneri; cum tamen pariter nobis perspicere sint tum controversæ super hoc ipso exorte, nimirum ad quam summam pertinere debeant Ecclesie parochialis proventus, ut pingues, & uberes appellari possint; quoniam pinguis minime habendi sunt redditus, etiam copiosi, quibus tamen multiplici, & grativa sint onera adnexa; tum etiam multorum querelæ adversus huiusmodi decretum, tamquam plus æquo rigidum, excitate, nobis innotecerent: idcirco opportunum censuimus Fraternitatis vestris declarare, nobis abunde satisfactum fore; vobisque proinde satis esse posse, dum ii qui animarum curam exercent, sacrificium Missæ pro populo celebrant atque applicant in dominicis, aliisque per annum diebus festis de præcepto; quum prædicti dominici, aliique festi dies ii sint in quibus iuxta præceptum Concilii Tridentini *sess. v. cap. 11. & sess. xxiv. cap. 11.* quilibet animarum curæ præpositus populum sibi commissum salutaribus verbis pascere debet, docendo ea quæ licite omnibus necessariis

est ad salutem; idemque sint dies de quibus eadem Sancta Synodus statuit ut *monuit Episcopus populum diligenter, tamquam unumquemque parochie sue interesse, ubi commode id fieri potest, ad audiendum verbum Dei;* & quibus Parochi subditos suos in doctrina christiana erudire debeant, iuxta id quod a prædicto Concilio in *cap. iv. Episcopis præcipitur, ut nempe saltem dominicis, & aliis festis diebus paucos in singulis parochiis, sicut rudimenta, & obedientiam erga Deum, & parentes, diligenter ab eis ad quos spectabit, doceri curent.*

¶ Et quia in nonnullis diocesis numerosa dierum festorum de præcepto, de apostolica nostra auctoritate & consensu, eatepus est imminutus, ut nempe in aliquibus festis Christi fideles & Missam audire, & ab operibus servilibus abstinere debeant; in aliis vero populo permittitur ut opera levissima exercere, firma remanente obligatione audiendi Missæ sacrificium: Nos ut oborta iam dubitationes circa onus applicationis Missæ parochialis in huiusmodi diebus festis penitus eliminarentur, statumus & declaramus, quod etiam iisdem festis diebus quibus populus Missæ interesse debet, & servilibus operibus vacare potest, omnes animarum curam gerentes Missam pro populo celebrare & applicare teneantur.

¶ Quia vero propria nonnunquam experientia latè agnovimus, aliquos esse Parochos adeo pauperes, ut ferre ex elemosynis quas a fidelibus pro Missarum celebratione accipiunt, vivere cogantur; eos vero qui Ecclesia parochialis vacante, ad animarum curam exercendam, sub Vicariis seu Economi nomine deputantur, aliquibus in locis adeo liberaliter tractari, ut exigui redditus ipsis constituunt, & pauca incerta emolumenta eidem obventientia, ægre ad eorum vitæ necessaria sufficient; quod eis quoque non raro evenire solet qui in aliquibus Ecclesiis, habituali cura apud alios manentes, actuali tantum exercitio loci additi; proindeque cum illis locutionis agi videretur, si diebus festis, quibus potissimum huiusmodi occasio se offert, eidem vitæ esset elemosynis pro applicatione Missæ recipere: idcirco Nos tam istorum, quam illorum inopiam summo pietatis miserantes, eidemque, quantum nobis integrum est, consulere volentes; quavis, ut supra dictum est, omnes & singulos prædicti teneantur diebus festis Missam pro populo celebrare, & applicare; atque, quod pertinet ad prædictos Parochos

egen-

egentes, unicuique vestrum facultatem concedimus, cum his quoque revera tales esse poterit, opportune dispensandi, ad hoc ut veris indies festis huiusmodi, elemosynam ab aliquo pio offerente recipere, & pro ipso sacrificium applicare, quatenus id ab eo requiratur, dummodo ad necessariam potestatem commoditatem, in ipsa Ecclesia parochiali Missam celebrent: ea tamen adiectione conditione, ut tot Missas infra hebdomadam pro populo applicant, quot in diebus festis, infra eandem hebdomadam occurrentibus, iuxta peculiarem intentionem alterius pii benefactoris obtulerint.

¶ Quod autem spectat ad Vicarios, sive Economos Ecclesiarum vacantium, cum a sacro Tridentino Concilio *sess. xxiv. cap. xviii.* quilibet Episcopo tribuatur facultas eos deputandi, & constituendi, cum congrua, eius arbitrio, fructuum portionis assignatione: vestrum erit, Ven. Fratres, cum his agere qui vacantis Ecclesie fructus exigunt, ut agenti Vicario, qui exigua humilium certorum fructuum assignatione, paucisque incertis proventus gaudeat, congruum aliquod augmentum præbeatur pro onere celebrandi & applicandi Missam pro populo diebus festis. Quapropter pro his locis in quibus Ecclesiarum vacantium fructus ad commodum cameræ nostre apostolicæ existunt, opportuna Thesaurario nostro generali mandata dirigimus, quæ idem nuntiare non prætermittit peculiaribus distorum locorum Collectoribus, cum quibus Episcopi ecclesiasticæ nostre districtis, ceterorumque locorum, in quibus, ut præsertur, Ecclesiarum vacantium fructus ad cameram prædictam pertinent, officii sui partes in eum finem de quo supra diximus, interponere debeant.

¶ Ac demum, quoad illos qui tamquam Vicarii sive perpetui, sive ad tempus constituti, animarum curam administrant, quæ apud alios habitum residet, ratione aliquis Ecclesie parochialis ipsorum Ecclesiis, seu Monasteriis, Collegiis, aut locis piis olim unitæ; quavis a recol. mem. Prædecessore nostro S. Pio Papa V. præfinita fuerit certa pars fructuum huiusmodi Vicariis assignanda, prout in ipsius constitutione quæ incipit, *Ad exequendum*, data Kalendis Novembris anni MDLXVII. distinctè statuitur; nihilominus, ubi præscripta fructuum portio vel nullo modo, vel non iustè Vicariis prædictis assignata reperitur, vel etiam ubi ea quæ ad normam præ-

dictæ constitutionis eidem fuerit attributa, minime sufficientia a vobis reputetur, propter tempore circumstantias, & signanter pro implendo onere celebrandi & applicandi Missam pro populo diebus festis de præcepto; utendum vobis erit potestate quam fecit Episcopus Synodus Tridentina *sess. vii. cap. vii.* dum illorum arbitrio permittit, iuxta temporum, arque inieruntur onerum rationem, congruum prædictis Vicariis fructuum portionem assignare; quam ob causam Nos etiam Fraternitatis vestris, quatenus opus sit, necessarias omnes & opportunas facultates impertimur, quibuscumque appellationibus, privilegiis, aut exemptionibus, ut in eodem Concilio sancitur, adversus ea quæ labubiter a vobis constituta fuerint, minime suffragantibus.

¶ Hæc igitur circa Missam parochialem statuenda, & Fraternitatis vestris deumstanti iudicavimus. Indeque gradum facientes ad ea quæ pertinent ad Missam conventualem, neminem vestrum latere putamus sacrorum canonum sanctiones, quibus præcipitur ut singulis diebus in Ecclesiis patriarchalibus, metropolitanis, cathedralibus, & collegiatis tam horæ canonicæ debitis modo, & fortassis recitentur, tum etiam Missa conventuales celebrantur, quæ adeo clare sunt, ut nulla super his oriri possit dubitatio. Eaque de re perspicue pariter, & per omnia uniformes existunt resolutiones ab hac Congregatione Ven. Fratrum nostrorum Concilii Tridentini interpretum repetitis vicibus emanata, quas omnes apostolica auctoritate nostra confirmamus & approbamus, earum executionem vobis enixe inculcantes; ut scilicet Missa conventualis, quæ singulis diebus canitur a Clero prædictarum Ecclesiarum, pro earundem benefactoribus in genere quotidie applicetur, eodem prorsus modo quo Missam parochialem ad iis qui curam animæ ungerant, pro populo sibi commisso, singulis lætam diebus festis de præcepto, applicari debere superius declaravimus. Itaque data operam ut falsam quorundam opinionem eliminemus, quæ in aliquibus Ecclesiis eiusmodi, si velle doleo malo, sive per errorem invecinata esse novimus; quod nempe cum Missa conventualis pro certo aliquo Ecclesie benefactore, vel grati animi ergo, vel ex vi oneris impoliti celebratur, & applicetur, lans impletum censetur debitum applicationis Missæ conventualis. Etenim huiusmodi debitum non quidem respicit fin-

» 28

„ gulares aliquos benefactores, sed benefactores in genere cuiuslibet Ecclesie, cuius servitio addicti sunt quicumque in eadem sive Dignitates, sive Cononiciatus, sive Mansionariatus, sive Beneficia choralia obtinent, & Missam conventualem suis respectivè vicibus celebrant.

„ Neque minus improbandam noveritis aliorum lententiam, qui latè putant inpradicam obligationem impletam esse, dum in eorum Ecclesiis pro benefactoribus in genere aliqua interdum preces fiunt, vel anniversaria istis diebus sacrificia pro illis peraguntur. Nemo enim id sibi arrogare debet, ut impostitè obligationi alia ratione satisfacere possit quam ea quæ a lege ecclesiastica multoties præscripta sunt; nihil enim Missam conventualem singulis diebus pro benefactoribus celebrando, eandemque pro illis in genere applicando.

„ Profecto non solum prioribus Ecclesiæ laiculis, verum etiam temporibus haud longe a nostra ætate remotis (quod vos ex historia Ecclesiæ didicisse non dubitamus) servabatur olim in singulis Ecclesiis series accurata omnium, & singulorum, quorum liberalitate unquamque ducta fuerat, eorumque nomine lacris diptychis (sic enim vocabantur) ideo consignata erant, ut eorundem recordatio nunquam interiret, ut quoque pro iis tum preces funderentur, tum etiam Missæ sacrificium offerretur; quam ob causam etiam prædictus catalogus in plerisque Ecclesiis ob oculos Presbyteri celebrantis apponi consuevit, licet iidem pii benefactores in suis donationibus nihil penitus pro se facti essent, sed tantummodo pro peccatorum suorum remissione licet bona sua Deo offerre declarasset. Ecclesiæ siquidem Præfules preces pro iis imperandas esse duxerunt; quamvis illi propria bona offerentes ne verbum quidem ea de re fecissent. Sacrorum huiusmodi diptychorum usus sensim defecit; ob idque in oblivione facient alicubi complurium benefactorum nomina. At non idcirco deferere fas est usum & disciplinam orandi pro iis, & sacrificium Missæ pro illis ferendi. Atque inde præceptum applicandi Missam conventualem pro benefactoribus in genere originem atque rationem deducunt.

„ Quemadmodum vero loquendo de Missa parochiali, inperis dictum est, varias excusationes afferri solere ad declinandam illi us applicationem pro populo diebus festis de precepto, ita pariter ulvenit quo-

„ ad applicationem quotidianam Missæ conventuales pro benefactoribus in genere. Ut autem superiores illa, sic etiam he posteriores provide e medio sublata fuerunt pro opportunas Congregationis Concilii Tridentini resolutiones, quas proinde in his etiam auctoritate nostra approbamus & confirmamus.

„ Nonnulli siquidem obtentu contrariæ consuetudinis, etiam immemorabiles, in propria Ecclesia vigentis, se ab huiusmodi onere eximi posse sibi peralserunt. Verum iam plures responsum fuit, huiusmodi consuetudinem, licet immemorabilem, quæ potius abusus & corruptela dicenda est, nemini suffragari. Alii a Missa pro benefactoribus in genere applicanda se excusatos voluissent, ex eo quod alio quopiam Missarum onere obstricti inveniantur, vel ratione proprii Canoniciatus, aut alterius Beneficii ecclesiastici, quod infirmum cum canonicis præbenda obtinent; vel quia præter munus Canonici, sui Beneficiati, aut Mansionarii in Ecclesia cathedrali, seu collegiata, cum etiam in eadem, vel in alia Ecclesia parochialem curam exerceant, dum Missam conventualem canunt diebus festis de precepto, debent pro populo sibi commisso esse applicare; ac proinde nequeunt eandem pro Ecclesiæ benefactoribus specialiter offerre. Sed his quoque obviam itum est, iubendo singulis prædictis, ut Missam conventualem quam canunt, pro Ecclesiæ benefactoribus in genere applicent; pro aliis vero, pro quibus ipsi peculiariter Missam applicare tenentur, alterum substituant, qui ipsorum loco Missam huiusmodi celebret, applicetque.

„ Aliorum pariter exceptio fuit, quod Missa conventuales non semper a Canoniciis aut Dignitatibus celebraretur, sed aliquando etiam a Beneficiatis, aut Mansionariis; quos minus æquam videtur pro Missa celebratione omni elemosyna carere, quæ unde defami valeat, ignoratur. Cui tamen rei pariter consilium est, demandando ut ea delaturæ ex massa distributionum.

„ Alii denique obtenderunt exiguitatem huiusmodi distributionum, quæ ob detractionem elemosynam quotidianam pro Missa conventuali, ad nihilum fere redactæ, vix foret ut ab aliquo curarentur, cum magno decrimto servitii Ecclesiæ præstandi. Tridentina quidem Synodus, *sess. xxiv. cap. xv.* opportunas rationes ostendit, quibus canonicalium præbendarum inopia valeat pro-

„ vi-

„ videri. Si vero designata a Concilio viam, ut fere evenire solet, nequaquam iniri posse contingat, reliquum erit ad Congregationem Concilii recursum habere, cuius erit, respectu ex vestris relationibus rerum statu, auctoritate apostolica a Prædecessoribus nostris eidem impertita, & a nobis etiam præsentium tenore confirmata, quotidianam applicationem Missæ conventuales pro benefactoribus in genere, ut alias, ad festos tantummodo dies reducere.

„ Non modo Ecclesiis patriarchalibus, metropolitanis, cathedralibus, & collegiatis iniunctum reperitur, sed etiam in rubricis generalibus, quarum exactissimam Fratritatibus vestris custodiam commendamus, prescribitur ut certis diebus, non una, sed binæ, atque etiam aliquando tres Missæ conventuales uno die celebrentur. Itaque cum nuper a nobis dictum fuerit, primam Missam conventualem quotidie pro benefactoribus in genere celebrandam, & applicandam esse: nunc expendendum superest, an eorundem Ecclesiarum Capitula iurisdictioni vestre respectivè subiecta adgere debeant ut alias quoque Missas, si plures, ut præfertur, celebrari contingit, pro benefactoribus in genere similiter applicent.

„ Huiusmodi questio ab aliquibus ex vobis ecclesiastico zelo flagrantibus supradictæ Congregationi Venerabilium Fratrum nostrorum, Concilii Tridentini Interpretum, proposita est. Iamque ante illius propositionem compertum fuerat, alias ab eadem Congregatione responsum fuisse, concedendam esse exemptionem ab onere applicandi secundam & tertiam Missam conventualem pro benefactoribus in genere, & attenda Canoniciatum, & Beneficiorum tenuitate; ex quo inferri poterat, huiusmodi applicationis debitum manere, ubi de Ecclesiis pauperibus non ageretur. Verum cum hanc definiendam questionem regulam apud prædictam Congregationem non admodum veteri obstantia firmatam probe noverimus, cumque hoc huiusmodi solutionem eadem Congregatio nuper iudicio nostro remittendam esse censuerit; Nos ita iudicamus, idque vobis tenendum indicimus, laudandos tempore, & confirmandos esse, quotquot sponte sua secundam aut tertiam conventualem Missam pro benefactoribus in genere applicent, qui vero idem agunt ex vi consuetudinis, in ipsorum Ecclesiæ vigentis, iis imperandum ut in ea consue-

„ tudine perseverent: ubi vero id usum receptum non invenitur, liberam omnino secunde, tertique Missæ conventuales applicationem celebrantibus relinquendam esse, dummodo in commemoratione pro defunctis, Ecclesiæ benefactorum non obliviscantur.

„ Huic demum Epistolæ nostræ finem impponentes, Fratritates vestras etiam hortamur ut maximam curam & vigilantiam in id conferatis, ut in Ecclesiarum vestrarum choris, præter devotam celebrationem, debitamque applicationem Missæ conventuales, horæ canonicæ non præcipere, sed exacte, paula nempe interposita, & maxima quæ decet reverentia, ac religione canantur. Equidem scimus, in aliquibus metropolitanis & cathedralibus Ecclesiis, inter Canonicos esse opinionem invaluisse, ut se manus suam satis imple-re contentandam, dum cho-ro præsentis assistunt, licet ipsi sibi silentium imperent, neque pallentibus Beneficiatis, aut Mansionariis in cantu se adiungant. In huiusmodi vero opinionis confirmationem adducti ab iisdem solent inveteratæ consuetudines, statuta peculiaria, aut etiam præsentia Ecclesiarum suarum previgilare.

„ At cum Synodus Tridentina *sess. xxiv. cap. xii.* loquens de Dignitatibus, & Canoniciis, qui choro interesse debent, unum ex eorum officis esse dicat, *in choro ad psallendum psalterium, hymnis, & canticis Dei nomen reverenter, disticte, devotèque laudare.* quibus pauca omnino sunt Capitula in quibus eo modo a Canoniciis in choro assistant, ideoque receptæ in universa Ecclesia disciplina paucos illos adversari dignoscatur; cum in super opinio illa, nunquam in Congregatione Concilii Tridentini interpretationi proposita, examinata sit, quin statim explosa fuerit, & improbatâ, quamvis præsumptis consuetudinibus, aliisque fundamentis, & rationibus innixa peribere-tur, Canoniciis etiam Ecclesiarum patriarchalium huius nostræ Urbis super hoc inallantibus; cum denique idem iudicium prolatum reperitur a pluribus Conciliis provincialibus, ab hac etiam Apostolica Sede approbatis & confirmatis: nihil iam reliquum esse videtur, quominus pauciores universorum legi se accommodent. Equidem minime vobis compertum est, quo peculiaris titulo suffulti persuasum habeant unus vel alterius Ecclesiæ Canonici, se muneri suo satisfacere per simplicem in

„ cho-

choro assistentiam, abque divina plomodie cantu. Verum, nisi illis prelio sit apostolicum, non presumptum, vel abrogatum, sed legitimum ac vigens privilegium sine indultum, iure ac merito vendendum est ne illi, dum ita se gerunt, prebendarum ac distributionum fructus minime tuos faciant, & consequenter ne ad eorum restitutionem teneantur. Quapropter vestrum erit, Venerabiles Fratres, hac omnia illis aperire, ut neque nobis, neque vobis apud divinum iudicem fraudi sit, si in huiusmodi re, quæ tanti est momenti, upote quæ ad ipsius Dei cultum proxime spectat, abulus & corpielias, quas arguendo & increpando evellere debemus, dissimulatione ac silentio nostro foveisse & confirmasse inveniamur. Interea Fraternitatibus vestris, quas intimo cordis affectu amplectimur, Apostolicam Benedictionem ampliffimè impertimur.

„ Datum Romæ apud S. Mariam
„ Maiorem die xix. Augusti MDCC-
„ XLIV. Pontificatus nostri anno
„ quarto.

CAPUT VII.

Quando, quies, & quo loco celebrandum sit.

Quest. I. *Qua hora celebrare licet?*
Resp. Communis sententia est, licitum esse celebrare ab aurora usque ad meridiem. Variæ assignantur causæ tum anticipandi, tum postponendi celebrationem. Damnum grave, ut amissio notabilis lucri, occasio itineris necessarii, reputantur causæ sufficientes anticipandi, aut postponendi per horam Missam. Generales, Provinciales, Superiores locales possunt cum suis Religiosis dispensare ex rationabili causa, ut anticipent, vel postponant tempus celebrandi; cum sint ipsorum Ordinarii.

II. Quest. II. *Quodnam peccatum perpetrat qui ante, vel post prescriptum tempus celebrat?*
Resp. Peccare hunc graviter Auctores docent, quando sine ulla causa legenti prescripti temporis violat. Quis autem absque causa hanc legem infringat? Dissident vero Auctores in assignanda temporis quantitate necessaria ad culpam gravem. Alii requirunt meridiem horam, alii tres quadrantes, alii fere horam. Verum raro accidit in hac materia peccati. Nam alicubi, ut Venetiis, consuetudo est protrahendi missas post meridiem. Causæ quoque occurrunt anticipandi, aut protrahendi Missam. Nam præter assignatas solemnitas

cantus sæpe Missam protrahit per unam & alteram horam. Funera solemnia Principis, aut alicuius Magnatis, iter quoque, ut dixi, concio, publica supplicatio, causæ esse queunt cur per horam anticipetur, vel postponatur. Religiosis privilegio frui inchoandi Missam una hora post meridiem docent plures. Si differant post hanc horam per tres quadrantes, peccabunt venialiter solum, inquit P. Viva, ob parvitatem materia: & laudat Bonacinam, ac Sylvium.

III. Quest. III. *Licitum ne est celebrare tribus ultimis diebus hebdomadæ sanctæ?* Resp. Die Iovis licitum est celebrare cultibus Sacerdoti; quamvis communis Ecclesiæ consuetudo sit ut tali die, sicut & sabbato sancto, Sacerdotes ablineant a celebratione. Nisi aditæ peculiaris ratio, existimio servandam esse consuetudinem tum die Iovis, tum sabbato sancto. Superiores tamen ex rationabili causa dispensare cum aliquo Sacerdote possunt, ut re ipsa interdum dispensant. Die Parasceves vetitum omnibus celebrare. Quando festum Annuntiationis vel in Parasceve, vel in sabbato sancto occurrit, iam statutum est transferendum esse.

IV. Quest. IV. *Quandonom licet pluries eodem die celebrare?* Resp. Olim, ut diximus, pluries Sacerdotes celebrare poterant. In præsens dumtaxat die Nativitatis Domini concessum est tres Missas celebrare. Nemo tamen ad tres celebrandas astringitur, sed ad unam tantum tenetur, etiam si Parochus sit. Quando quis unam tantum dicere velit, Gavantus contendit, eum debere legere primam, aut tertiam. Alii contendunt eum legere posse quam maluerit. Si celebrat media nocte, videtur opportunior prima; si versus meridiem, tertia videtur magis expedire: nulla tamen ratio apparet cur hanc potius quam illam celebrare debeat. Qui omnes tres Missas dicere velit, potest illas celebrare successively post mediam noctem, inquit P. Viva *quest. v. art. 6. num. 3.* & allegat Suarez, ac Dianam. Ad decretum emanatum 1641. relatum a P. La-Croix, quo id prohibetur, responder P. Viva, non esse ulla ubique receptum. Hac opinio videtur esse contra communem consuetudinem. Una Missa celebrari potest media nocte elapsa: alia duæ celebrandæ sunt post auroram. Ante quippe auroram communicare populus nequit. Hæc est communis consuetudo.

**V. Alicubi in aliquo regno Hispaniæ die commemorationis defunctorum celebrantur a quolibet Sacerdote duæ Missæ. Annulla-
tio summus Pontifex BENEDICTUS XIV.
Regi**

DECRETUM
CLEMENTIS XI.

De celebratione in Oratoriis privatis emanatum
15. Decemb. 1702.

Nonnulli Episcopi, & complures Regulares sub prætextu privilegiorum ea sibi licere putant quæ prohibita sunt. Siquidem Episcopi, etiam in aliena diocesi, extra domum propriæ habitationis in privatis laicorum domibus erigi faciunt altaria, ibique per unum, aut plures in suis Gallanis vivificam Christi hostiam immolare: Regulares vero in quibusdam Magnatum, seu aliarum nobilium personarum privatis Oratoriis, quæ certis quandoque ex causis a Sede Apostolica concedi solent, celebrare audent vel plures Missas quam in iis sit indultum, vel alique præsentia personarum quarum contemplatione gratiosa concessio emanavit, vel extra debitas horas, & post meridiem, vel illis etiam diebus quibus per constitutiones diocesanas, aut etiam decreta S. Congregationis Concilii celebrari prohibetur, aut quæ in ipsis indultis apostolicis excipiuntur, quominus in illis celebrari possint; aut etiam altari portatili uti non veniunt in sanctuarium sacrosanctum contempserunt, ac sancti sacrificii irreverentiam. Quamobrem ad abusus huiusmodi eliminandos, & ad instaurandam venerationem tremendo mysterio debitam sanctissimus Dominus noster ex unanimi voto S. R. E. Cardinalium, Concilii Tridentini Interpretum, inherendo declarationibus alias hæc de re editis, expressè declarat, Episcopis & his maioribus Prælati, etiam si Cardinalatus dignitate fulgentibus, neque sub prætextu clausi in corpore iuris neque alio quocumque titulo, nullo modo licere extra domum propriæ habitationis, in domibus laicis, etiam in propria diocesi, quod fortius intelligitur in aliena, erigere altaria consensu adhibetur, etiam si extra domum in Oratoriis privatis, quæ per S. Sedem concessa fuerint, non licere Regularibus cuiusvis Ordinis, aut Instituti, seu Congregationis, etiam Societatis IESU, aut etiam cuiuscumque Ordinis militaris, etiam S. Ioannis Hierosolymitani, aut aliis quibuscumque Sacerdotibus, etiam si essent Episcopi; in iis celebrare in diebus Pa-

Regi Lusitanis privilegium concessit, quo Sacerdotes celebrare possent eadem die tres Missas, adiecta tamen conditione ut pro una sola accipi stipendium possit.

VI. Plures assignari casus solent in quibus iterare Missas licet. Si Parochus habeat plures parochias, & nisi plures celebret Missas, aliqua parochia Missa careat: tunc, inquit, binare potest. Immo die Natalis Domini Parochum habentem duas parochias, posse celebrare sex Missas, docet La-Croix *num. 240.* ubi citat Suarez, & Logo, qui concedunt tali Parocho, ut in singulis parochiis repetat Missam diebus feriatis, ne alteruter populus potestate privetur offerendi sacrificium. Leander, Gobat, & alii contendunt, adventum Principis, vel Magnatis, dedicationem Ecclesiæ, quando ob populi multitudinem laici non est unum sacrificium, nisi tantam Ecclesiæ, vel Sacerdotis paupertatem, necessitatem benedicens nuptiarum, sufficientes esse causas iterandæ Missæ. Sed opiniones iste falsæ sunt, præsertim ætate nostra, ob Sacerdotum multitudinem. Et cum Sedes Apostolica prohibuerit Missam eadem die iterari, nemo absque eiusdem dispensatione plures eadem die celebrare Missas valet.

VII. Quest. V. *Quo loco celebranda sit Missa?* Resp. In Ecclesiæ vel consecrata, aut saltem benedicta ab Episcopo, & ad altare aut consecratum, aut in quo sit petra consecrata. Episcopus facultatem impertire potest celebrandi extra Ecclesiam in aliquo honesto loco ob rationabiles causas. Quare si Parochus prævideat, in tali solemnitate populum non posse in Ecclesiæ ob angustiam congregari, debet prevenire, & petere facultatem ab Episcopo celebrandi extra Ecclesiam: quæ facultas non censetur data, nisi in casu repentino, & inopinato. Quilibet Sacerdos celebrare valet in altari fixo consecrato, ubiqueque posito, Episcopi auctoritate erecto Episcopus in itinere potest in altari portatili celebrare, vel curare ut eorum se celebret, dum ad Ecclesiam commode accedere nequit. Aliqui contendunt, id eum agere posse in propria, secus in aliena diocesi. Alii contradicunt, cum hæc actio non sit iurisdictionis contentiosa, led usus privilegii personalis. Circa hoc decretum edidit Clemens XI. quod hic subijcio legendum.